

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ

Семей қаласының Шәкәрім атындағы мемлекеттік университеті

СӨЖ

Тақырыбы :Этиология

Орындаған: *Бектеміров Р.Н.*

Тобы: *ВМ-503*

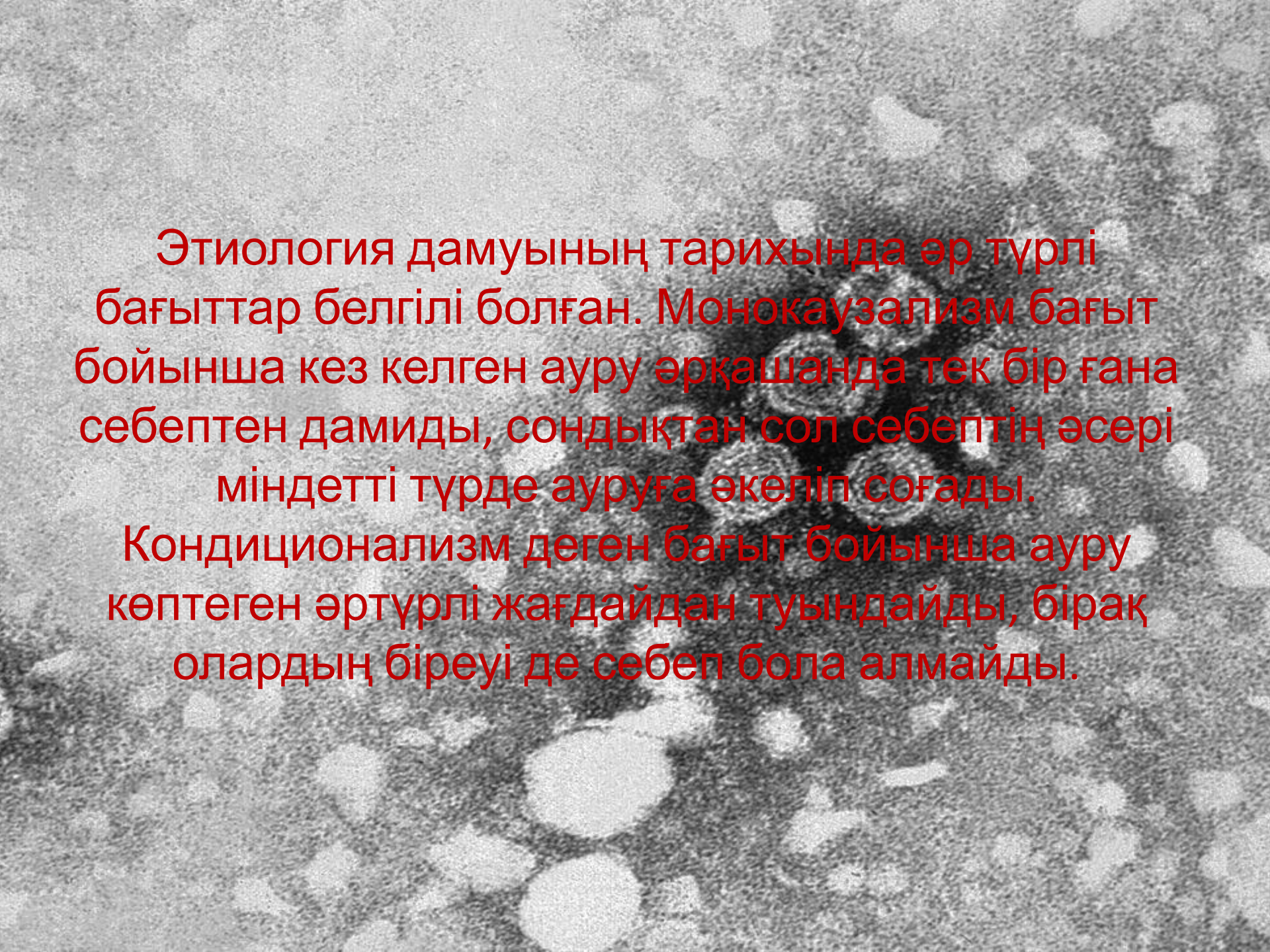
Тексерген: *Нуркенова М.К.*

Семей, 2017

Этиология

Этиология – бұл ауру тудыратын себептер мен шарт-жағдайлары туралы ілім.

Ауру себептері шартты түрде эндогендік (ішкі) және экзогендік (сыртқы) болып бөлінеді. Аурудың эндогендік себептері туа немесе жүре пайда болған организмнің дұрыс дамымауымен байланысты болуы мүмкін. Аурудың экзогендік себептеріне сыртқы ортаның организмге әсер ететін факторлары жатады, олар механикалық, физикалық, химиялық және биологиялық болып бөлінеді. Кейбір аурулардың себебі осы күнге дейін анықталмаған.

Этиология дамуының тарихында әр түрлі бағыттар белгілі болған. Монокаузализм бағыт бойынша кез келген ауру әрқашанда тек бір ғана себептен дамиды, сондықтан сол себептің әсері міндетті түрде ауруға әкеліп соғады.

Кондиционализм деген бағыт бойынша ауру көптеген әртүрлі жағдайдан туындайды, бірақ олардың біреуі де себеп бола алмайды.

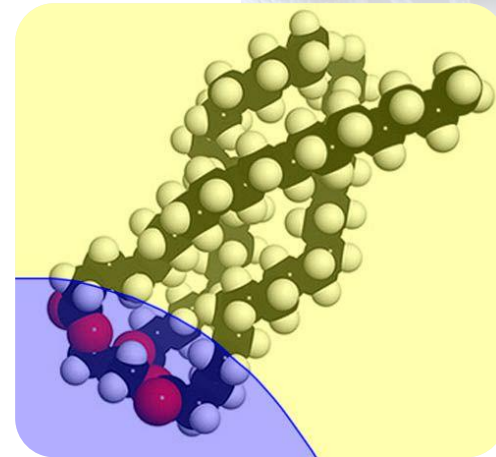
Ауру себептерге байланысты былай жіктеледі:

1) *жұқпалы емес аурулар* (тұқым және даму ақаулары, механикалық жарақаттар, химиялық, физикалық тітіркендіргіштердің ықпалынан және жануарларды азықтандыру, күтіп-бағу, жұмысқа пайдаланудың бұзылуына байланысты пайда болатын аурулар).

2) *жұқпалы (індетті) аурулар* (вирустық, бактериалдық, лейкоздар мен микотоксикоздар).

3) *инвазиялық аурулар* (протозооноздар, гельминтоздар, арахноэнтомоздар).

Ауру туғызатын сыртқы ортаның факторлары жануарларды пайдалану, күтіп бағу, азықтандыру жағдайлары, географиялық және маусымдық климат ауытқуы және бейімдеу болып бөлінеді.

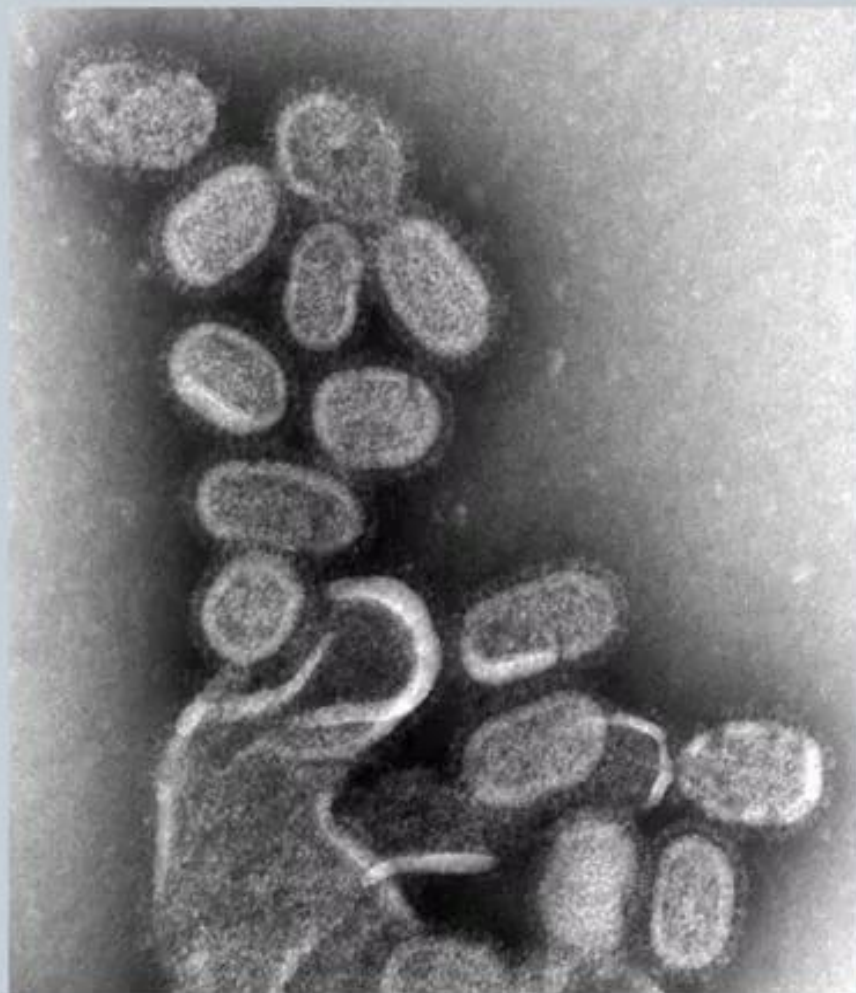
The background features a dark red color with several large, semi-transparent red spheres representing red blood cells. Interspersed among these are blue, spherical virus-like particles with numerous thin, protruding spikes or filaments extending from their surfaces.

Аурудың келесі себептерін ажыратады:

- 1.Механикалық факторлар (жарақат, қысылу).
- 2.Физикалық факторлар (дыбыс, барометрлік қысымның өзгеруі, жоғары немесе төмен температураның әсері).
- 3.Химиялық факторлар (алкоголь, қышқылдар мен сілтілер).
- 4.Биологиялық факторлар (бактериялар, вирустар, саңырауқұлақтар).
- 5.Әлеуметтік факторлар (медициналық қамту, санитарлы-гигиеналық шаралар).

Тұмау – жұқпалы ауру

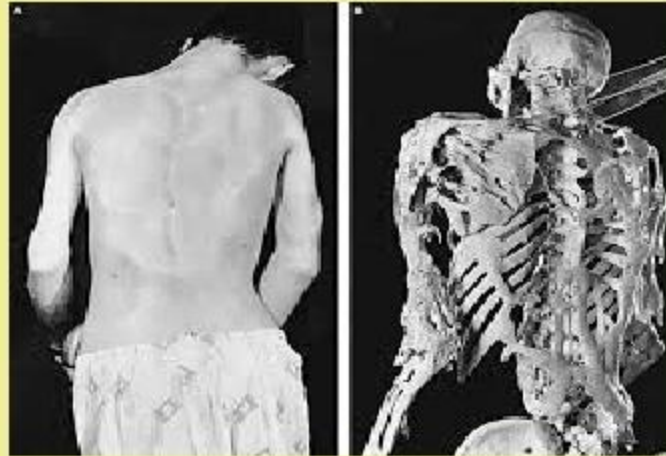
Тұмау немесе грипп (лат. *grippus*, фр. *gripper*, ағылш. *influenza* – “бас салу, шап беру”) – тыныс жолдарының жұқпалы вирустық ауруы. Аурудың қоздырғышы – ортомиксовирустар, олардың үш типі: А, В, С бар. Өте жұқпалы ауру.

Сүйектің аурулары

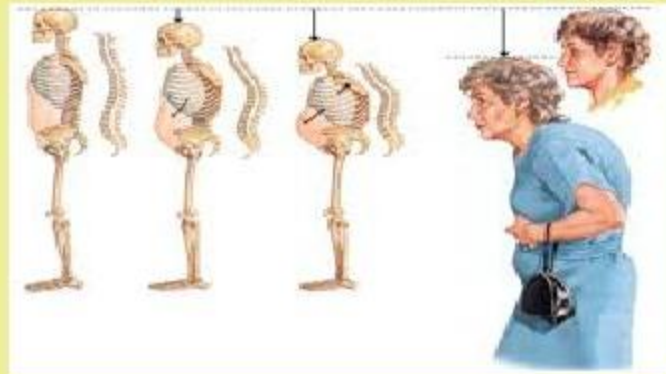
Хрустальды ауру

Фибродисплазия

Остеоартрит

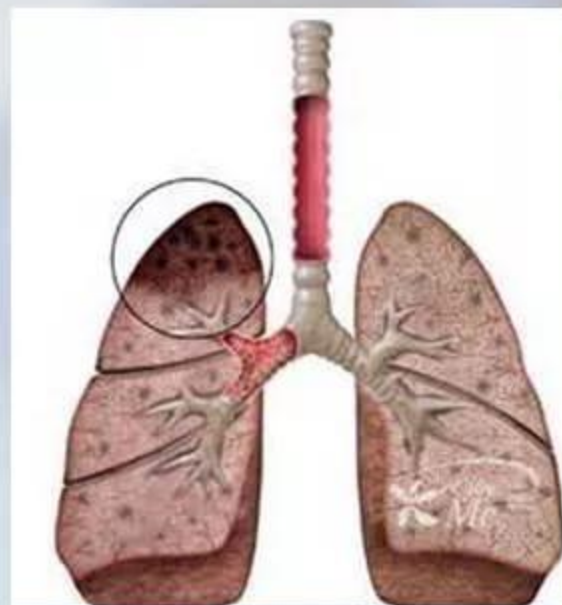

Бехтерев

Палочка Коха

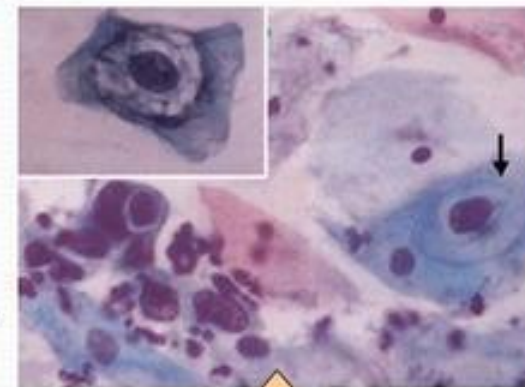

Кабыну ауруларының Классификациясы

I. Қоздырғыш түріне қрай:

1. Спецификалық емес – стафилококк, стрептококк, ішек таяқшасы, .
2. Спецификалық – туберкулез таяқшасы, гонококк
3. Вирусы – МПС-УГИ
4. Саңырауқұлақ

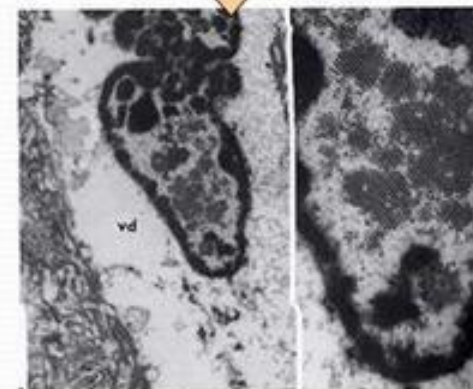
вирус простого герпеса

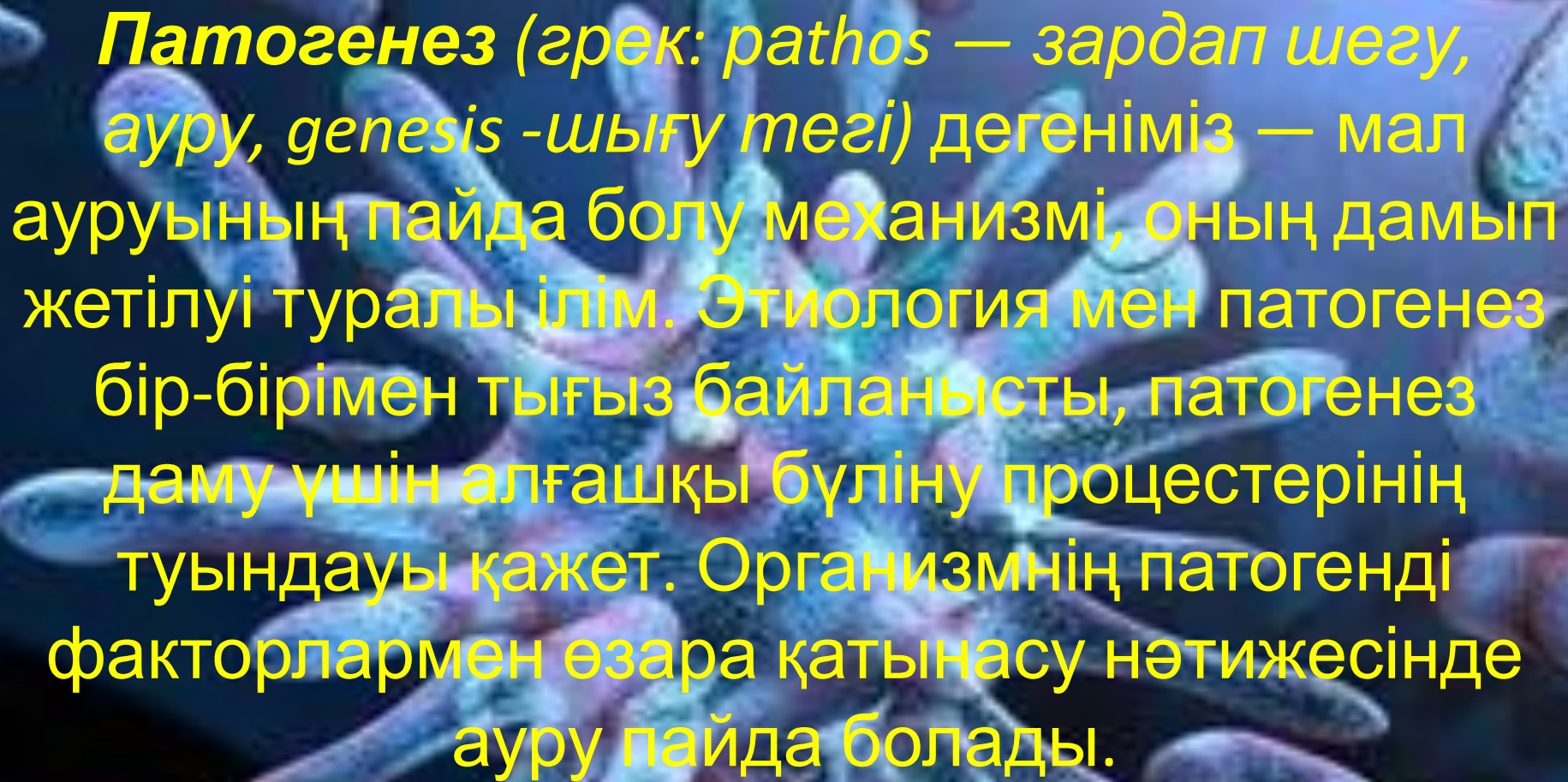
вирус папилломы человека

II. Эксудат түріне байланысты

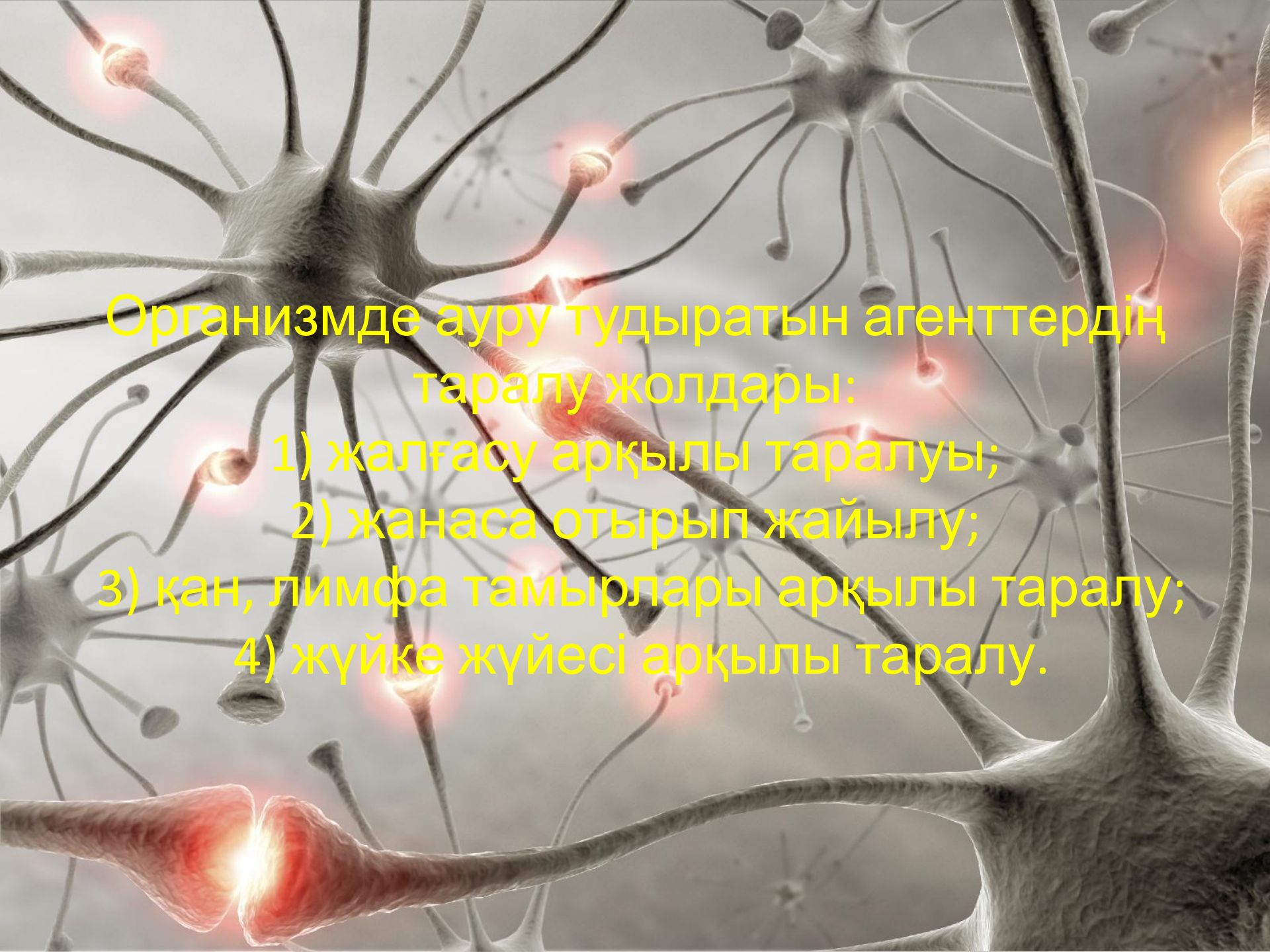
1. серозды
2. серозды-қанды
3. серознды-ірінді
4. ірінді

1. Жедел
2. Жеделше
3. Созылмалы

Патогенез (грек: *pathos* — зардап шегу, ауру, *genesis* -шығу тегі) дегеніміз — мал ауруының пайда болу механизмі, оның дамып жетілуі туралы ілім. Этиология мен патогенез бір-бірімен тығыз байланысты, патогенез даму үшін алғашқы бүліну процестерінің туындауы қажет. Организмнің патогенді факторлармен өзара қатынасу нәтижесінде ауру пайда болады.

Организмде ауру тудыратын агенттердің таралу жолдары:

1) жалғасу арқылы таралуы;

2) жанаса отырып жайылу;

3) қан, лимфа тамырлары арқылы таралу;

4) жүйке жүйесі арқылы таралу.

Патогенездің негізгі және ең жалпы
зандылығы:

- өзін-өзі дамыту,
- өзін-өзі реттеу принципі болып табылады.

Қорытынды:

Қорыта айтатын болсам, этиология ол барлық аурулардың бастамасы болып табылады. Яғни, жалпылама алсақ аурудың қалай бастау алатыны, одан кейін қай сатыға қарай көтерілетіні туралы түсіндіріп анықтама береді. Ауру айтып келмейтіні анық, адам болсын жан-жануар болсын алдын-ала қорғану шараларын жүргізген дұрыс.

**НАЗАР АУДАРЫП
ТЫҢДАҒАНДАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!!!**